

WIEŚCI Z KRUS-u

Napisano dnia: 2021-02-23 09:15:04

BYSTRZYCA KŁODZKA (inf. zewn.). Aby uniknąć wypadku w gospodarstwie rolnym, niemal na każdym kroku trzeba zachować ostrożność. Dziś wskazujemy, jak należy postępować podczas obsługi zwierząt inwentarskich:

Pracuj bezpiecznie w gospodarstwie rolnym. Zasady bhp przy obsłudze bydła

Bydło domowe to udomowiony podgatunek tura europejskiego - zwierzęcia z rodziny wołowatych, rzędu parzystokopytnych. Dzikim przodkiem formy udomowionej był tur *Bos primigenius*. Udomowianie następowało w różnych miejscach, w różnym czasie i pozostawało w związku z przejściem człowieka do osiadłego trybu życia. Pierwsze ślady oswojenia odkryto około 8 tysięcy lat temu. Początkowo było użytkowane na mięso, a później jako siła robocza. Mleczne użytkowanie bydła nastąpiło około 1000 lat p.n.e. Racjonalna hodowla bydła rozwinęła się dopiero na przełomie XVIII i XIX wieku. Ze względu na rodzaj cech anatomicznych, fizjologicznych i morfologicznych bydło dzieli się na trzy typy użytkowe - typ mleczny, mięsny i kombinowany.

Hodowla bydła, bez względu na jej skalę oraz typ użytkowy, wiąże się z ryzykiem zaistnienia wypadku. Podczas karmienia, dojenia czy zabiegów higienicznych może dojść do uderzeń, pogryzień, przygnieceń, szarpnięć a nawet stratowania osoby obsługującej. Podczas obsługi bydła często dochodzi do upadków osób na śliskiej, zanieczyszczonej karmą lub odchodami zwierzęcymi, nawierzchni w oborach. Upadki osób mają miejsce również podczas przepędzania bydła na pastwiskach i podwórzach gospodarstwa.

Główne przyczyny wypadków z udziałem bydła to:

- niewłaściwy sposób obsługi,
- narowistość i agresja zwierząt,
- nieprawidłowe metody poskramiania,
- reakcja zwierząt na strach, ból, hałas,
- złe warunki bytowania bydła (duże zagęszczenie, brak dostępu do wody i paszy oraz wybiegów),
- niedostosowana infrastruktura do profilu produkcji i obsady zwierząt (brak korytarzy paszowych, zbyt małe pomieszczenia, brak ogrodzeń),
- wady konstrukcyjne i zaniedbania w pomieszczeniach inwentarskich (niezabezpieczone otwory stropowe, kanały, studzienki, zanieczyszczone korytarze i ciągi komunikacyjne).

Świadomość zagrożeń i znajomość zachowań zwierząt, zaspokojenie ich potrzeb bytowych, przyjazne

nastawienie obsługującego, powtarzalność czynności podczas codziennej obsługi ograniczają ryzyko niebezpiecznych zdarzeń, które kończą się dotkliwymi urazami, stresem i stratą czasu.

Należy pamiętać, że odpowiednie traktowanie bydła jest uregulowane prawnie, ale również podyktowane być to powinno względami etycznymi i praktycznymi. Mniej czynników stresogennych powoduje, że zwierzęta są zdrowsze i bardziej wydajne, a ich obsługa bezpieczniejsza.

Obsługa bydła powinna być prowadzona przez osoby:

- dorosłe,
- sprawne fizycznie,
- zdrowe,
- zrównoważone,
- znane zwierzętom i przyjaźnie do nich nastawione,
- z dużymi dorosłymi buhajami jak również z młodymi bykami mogą pracować wyłącznie silni mężczyźni.

Bydło jest spokojniejsze, gdy opiekuje się nim osoba znana. Aby zwierzę nie wystraszyło się i nie było zaskoczone obecnością osoby obsługującej, należy zastosować się do kilku podstawowych zasad postępowania:

- trzeba być zdecydowanym, ale jednocześnie ostrożnym i spokojnym,
- zwierzę należy uprzedzić głosem o zbliżaniu się i nie wchodzić pomiędzy nie i inne bez ostrzeżenia, jak również nie podchodzić od tyłu,
- wchodząc pomiędzy zwierzęta warto oswajać je dotykiem,
- kategorycznie nie można obsługiwać zwierząt, będąc pod wpływem alkoholu,
- należy zachować szczególną ostrożność podczas obsługi byków czy też karmiących krów,
- do wyprowadzania buhajów należy używać drążków zakładanych do kółka nosowego oraz kantarów, a w wyjątkowych przypadkach należy skorzystać z pomocy dodatkowych osób,
- do wyprowadzania zwierząt na pastwiska należy używać gładkich, mocnych linek, powrozów lub łańcuchów i kategorycznie nie owijać nimi dłoni,
- podczas zabiegów weterynaryjnych i pielęgnacyjnych (korekcja racic, kopyt, rogów) używać należy poskromu, w razie potrzeby skorzystać z pomocy drugiej osoby,
- transportując zwierzęta należy używać do tego celu przyczep o odpowiednio wysokich burtach i mocnych wiązaniach; pochylnie do wyprowadzania powinny być dostatecznie szerokie i wyposażone w bariery boczne.

Bardzo ważną rzeczą przy hodowli bydła są odpowiednie pomieszczenia inwentarskie, które powinny być:

- przestronne, czyste,
- wyposażone w przestronne stanowiska, korytarze paszowe i bieżącą wodę,
- z bezpieczną instalacją elektryczną;
- z osobnymi, odpowiednio wyposażonymi (liny, łańcuchy) stanowiskami dla zwierząt szczególnie niebezpiecznych,
- z korytami i żłobami umożliwiającymi podawanie karmy z zewnątrz,
- pozbawione progów w przejściach,
- odpowiednio oświetlone zarówno światłem dziennym jak i sztucznym,
- przy otworach zrzutowych i wjazdach muszą być bariery,
- wyposażone w odpowiedniej konstrukcji schody z poręczami,
- regularnie sprzątane, szczególnie na traktach komunikacyjnych,
- z uporządkowanymi i odpowiednio przechowanymi narzędziami i urządzeniami.

Stosując ww. zasady przyczyniamy się do dobrostanu bydła, a więc do tego, że zwierzę jest zdrowe, dobrze odżywione, trzymane w odpowiednich warunkach i jest w stanie wyrazić wrodzone zachowania oraz nie cierpi z powodu bólu, strachu czy stresu. Dobrostan zwierząt ma z kolei pozytywny wpływ na wydajność mleczną krów jak i wydajność rzeźną - wydajność poubojową. Obsługa bydła mającego zapewniony odpowiedni dobrostan jest bardziej bezpieczna dla ludzi, przez co występuje tu mniejsze ryzyko wypadku.

Damian Bartkowski

specjalista

PT KRUS w Bystrzycy Kłodzkiej

Opracowano na podstawie materiałów i broszur prewencyjnych KRUS, FAWEC (www.krus.gov.pl)